

Utvärdering sommarkortet

Luleå kommun

Innehåll

- **Bakgrund & Genomförande**
- **Sammanfattning**
- **Resultat**
- **Bakgrundsinformation**
- **Bakom rapporten**

*Bilderna i rapporten är hämtade från kommunens pressrum.

Bakgrund

Bakgrund, genomförande och sammanfattning

Bakgrund

Lysio Research har på uppdrag av Luleå kommun och Luleå Lokaltrafik genomfört en undersökning gentemot ungdomarna i kommunen. Undersökningens syfte var att utvärdera sommarkortet, ett periodkort inom kollektivtrafiken som erbjuds till samtliga ungdomar i kommunen att åka gratis buss under sommarlovet.

Undersökningen genomfördes i september – oktober 2025.

Genomförande

Ett brev skickades till alla ungdomar födda mellan 2005 och 2013 i kommunen. Brevet innehöll information om undersökningen, inloggningsuppgifter samt uppgifter till Lysios support. För ungdomarna över 15 år adresserades brevet direkt till ungdomen. För barnen under 15 år adresserades brevet till vårdnadshavare för samtycke till undersökningen. Barn födda 2005-2007 fick en påminnelse genom Kivra och ett påminnelsebrev. Resterande fick två påminnelsebrev.

Viktning

För att säkerställa att resultaten bättre speglar populationen har svaren viktats med hjälp av Iterative Proportional Fitting. Vikterna har justerats så att fördelningen i urvalet motsvarar populationen avseende ålder och geografiskt område (Nyko2).

I rapporten redovisas nedbrytningar på kommunområde.

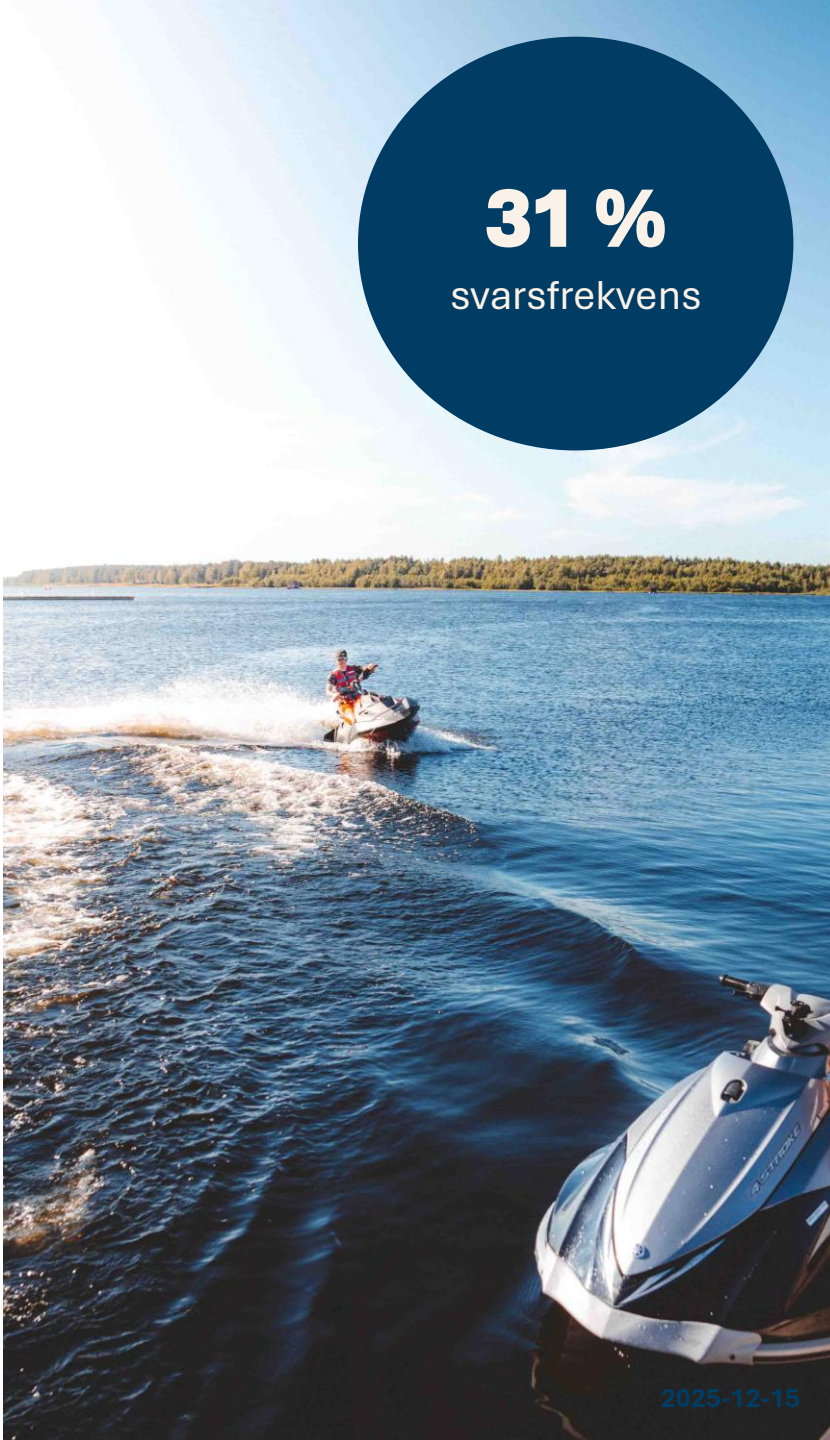
Svarsfrekvens

Totalt svarade 2071 ungdomar på undersökningen (inklusive partiella svar). Ett totalurval genomfördes vilket innebar att samtliga ungdomar i kommunen födda mellan 2005- och 2013 bjöds in till undersökningen. Urvalet bestod därmed av 6673 ungdomar boende i kommunen. Detta ger en total svarsfrekvens om 31%.

Nedan redovisas svarsfrekvensen uppdelad på ålder och kommunområde.

Ålder	Urval	Inkomna svar	Andel
2005	469	57	12%
2006	881	158	18%
2007	427	107	25%
2008	868	350	40%
2009	870	326	37%
2010	807	275	34%
2011	830	281	34%
2012	738	263	36%
2013	781	254	33%

Område	Urval	Inkomna svar	Andel
Bergnäset-Kallax	385	89	23%
Bergviken-Rutvik	773	259	34%
Björkskatan-Bensbyn	741	250	34%
Centrum	432	104	24%
Malmudden/Kronan	1250	369	30%
Mjölkudden-Sunderbyn	1553	467	30%
Övriga	709	532	75%

Sammanfattning

97 %

instämmer i att det är bra att
kommunen erbjuder gratis
bussresor på sommaren

61 %

är nöjda med bussen

66 %

använde sommarkortet under
sommaren 2025

58 %

av de som använde
sommarkortet reste oftare med
buss än de brukar under
sommaren 2025

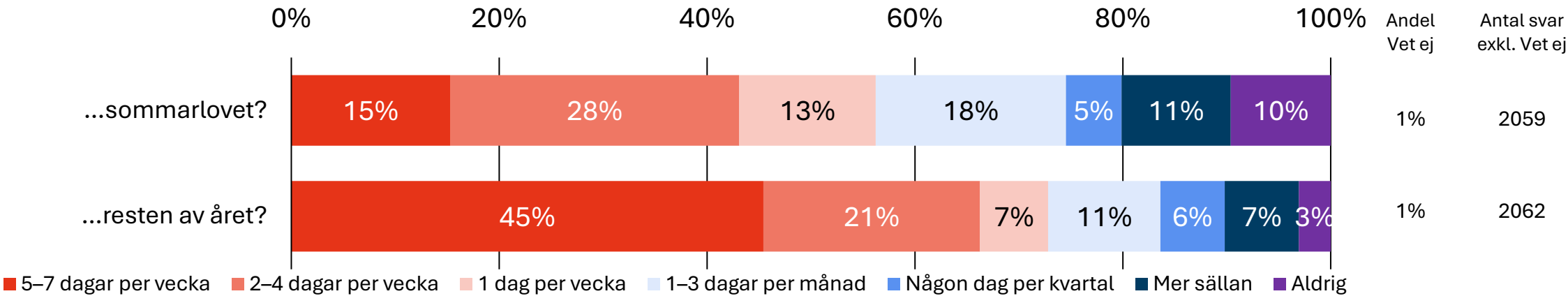
Sammanfattning

- ✓ **Under sommarlovet reser 56%** av ungdomarna i kommunen med buss minst en gång i veckan. Motsvarande andel för resten av året är 73%. Under resterande delen av året reser 45% av ungdomarna 5-7 dagar med bussen, motsvarande andel under sommarlovet är 15%.
- ✓ **Det vanligaste ärendet för en resa under sommarlovet** är för att träffa kompisar eller shopping/ärenden. Detta är också vanliga ärenden under resterande året, men det vanligaste ärendet för resa under övriga delar på året är för att resa till skolan (60%).
- ✓ **48% av ungdomarna i kommunen** reste sin senaste resa till skolan med buss. 31% cyklade till skolan vid sin senaste resa. 14% blev skjutsade till skolan med bil.
- ✓ **Vid fritidsaktiviteter är det istället** vanligare att bli skjutsad med bil vilket 45% av ungdomarna i kommunen har uppgett. 24% av ungdomarna som har en fritidsaktivitet reste med buss vid sin senaste resa till fritidsaktiviteten.
- ✓ **Det som är bra med bussen i kommunen** är framförallt att den går dit man vill resa (53%) och avståndet till hållplatsen (37%).
- ✓ **Det som kan bli bättre med bussen** enligt ungdomarna i kommunen är framförallt att den går vid fler tillfällen (56%) och att det finns fler avgångar (49%).
- ✓ **Kännedomen om sommarkortet är hög**, 92% känner till att kommunen erbjuder gratis bussresor för skolor under sommaren.
- ✓ **Bland de som inte använde sommarkortet** är de vanligaste orsakerna att de inte har behov av att åka buss, att de får skjuts eller att de går eller cyklar dit de ska.
- ✓ **36% av ungdomarna tycker inte att** kommunen borde prioritera något annat än gratis buss för unga under sommaren. Samtidigt har 45% svarat vet ej på frågan.
- ✓ **Från fritexterna framkommer** förbättringsförslag som att gratis eller billigare bussresor under hela året, fler avgångar – framförallt på helger och på nätter. Även att busslinjerna sträcker sig till fler områden i kommunen återkommer som kommentar.

Resultat

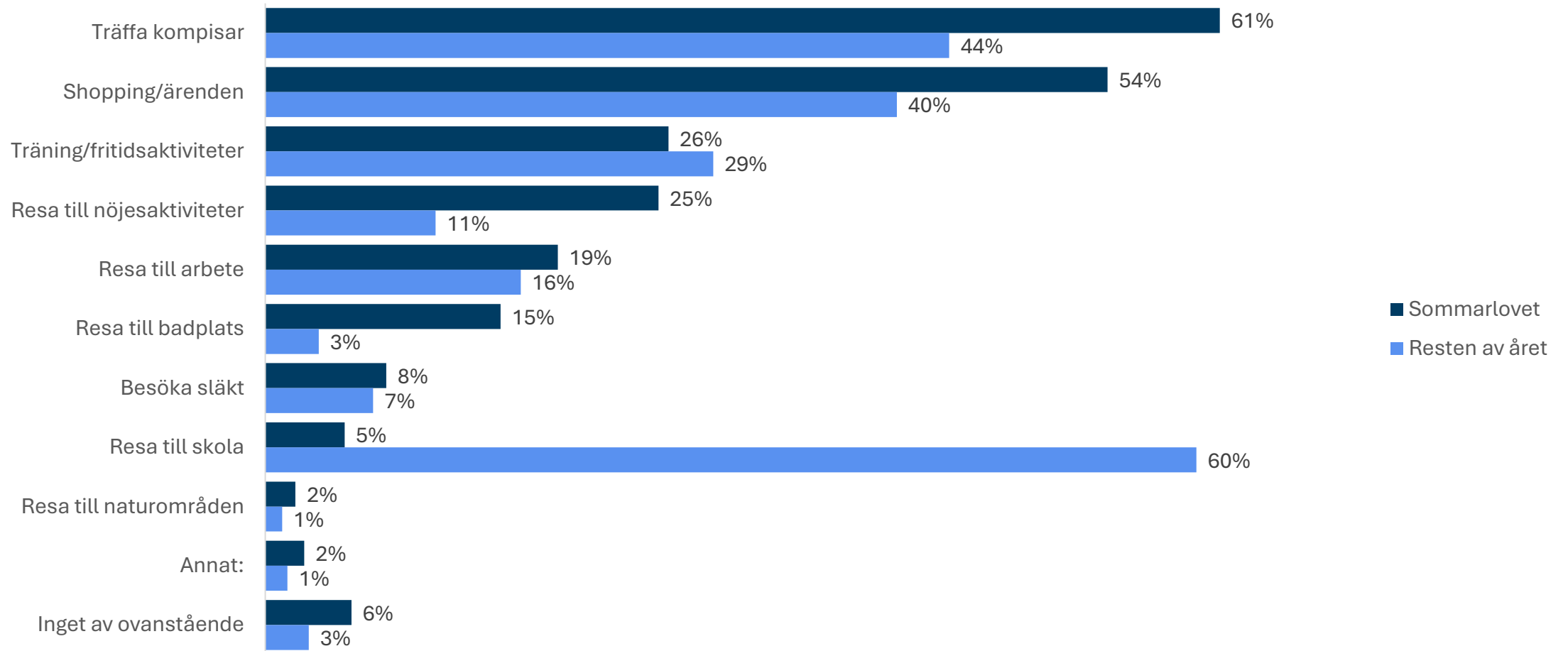
Hur ofta reser du med buss under...

Hur ofta reser du med buss under...

		5–7 dagar per vecka	2–4 dagar per vecka	1 dag per vecka	1–3 dagar per månad	Någon dag per kvartal	Mer sällan	Aldrig	Vet ej	Antal svar
Bergnäset-Kallax	Sommarlovet	16%	28%	16%	23%	2%	9%	6%	0%	89
	Resten av året	34%	26%	6%	18%	5%	6%	3%	1%	88
Bergviken-Rutvik	Sommarlovet	17%	33%	13%	20%	4%	9%	5%	1%	255
	Resten av året	61%	19%	5%	5%	4%	3%	2%	0%	258
Björskatan-Bensbyn	Sommarlovet	8%	28%	15%	19%	6%	14%	10%	1%	248
	Resten av året	48%	20%	6%	10%	9%	4%	3%	0%	250
Centrum	Sommarlovet	13%	22%	11%	20%	8%	11%	15%	2%	102
	Resten av året	29%	15%	8%	22%	6%	15%	4%	2%	102
Malmudden/Kronan	Sommarlovet	20%	28%	14%	16%	5%	9%	9%	0%	369
	Resten av året	45%	21%	6%	8%	8%	8%	3%	0%	368
Mjölkudden-Sunderbyn	Sommarlovet	19%	34%	14%	17%	6%	6%	4%	0%	465
	Resten av året	41%	25%	8%	12%	7%	6%	1%	1%	465
Övriga	Sommarlovet	9%	21%	10%	18%	6%	17%	18%	0%	530
	Resten av året	54%	20%	5%	7%	4%	6%	5%	0%	530

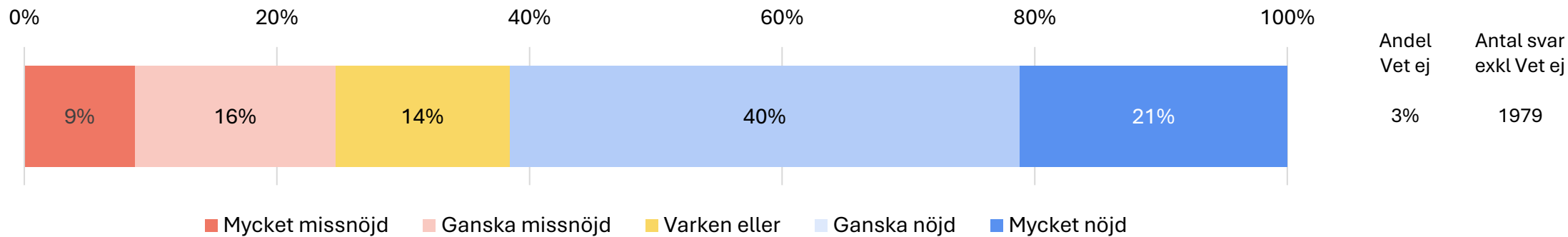
Vad för typ av resor gör du främst under...?

Vad för typ av resor gör du främst under...?

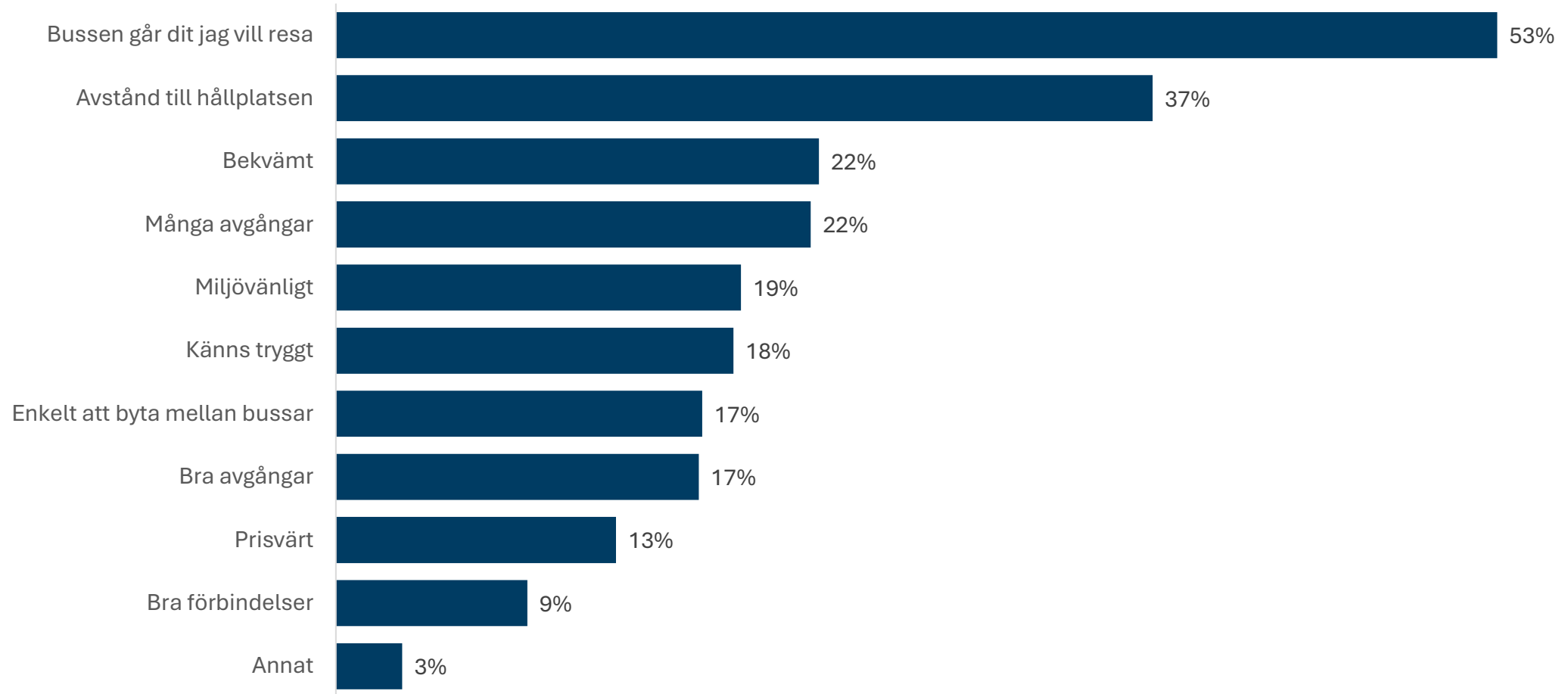
	Bergnäset-Kallax		Bergviken-Rutvik		Björskatan-Bensbyn		Centrum		Malmudden/Kronan		Mjöludden-Sunderbyn		Övriga	
	Sommar-lovet	Resten av året	Sommar-lovet	Resten av året	Sommar-lovet	Resten av året	Sommar-lovet	Resten av året	Sommar-lovet	Resten av året	Sommar-lovet	Resten av året	Sommar-lovet	Resten av året
Träffa kompisar	66%	50%	64%	44%	58%	38%	64%	54%	63%	49%	57%	38%	58%	36%
Shopping/ärenden	69%	40%	58%	42%	62%	45%	24%	26%	58%	44%	60%	47%	52%	35%
Träning/fritidsaktiviteter	35%	34%	23%	26%	25%	26%	26%	31%	25%	28%	32%	34%	19%	22%
Resa till nöjesaktiviteter	18%	9%	28%	12%	28%	10%	21%	9%	24%	14%	28%	13%	26%	7%
Resa till arbete	17%	14%	17%	15%	14%	13%	21%	27%	19%	16%	23%	17%	17%	12%
Resa till badplats	10%	5%	17%	3%	11%	2%	20%	4%	17%	4%	14%	4%	12%	1%
Besöka släkt	3%	3%	10%	5%	8%	5%	11%	9%	8%	9%	6%	7%	7%	5%
Resa till skola	3%	51%	7%	68%	5%	69%	2%	42%	7%	61%	4%	50%	6%	73%
Resa till naturområden	0%	5%	1%	0%	2%	1%	2%	1%	3%	1%	2%	1%	1%	0%
Annat	5%	2%	2%	1%	2%	1%	1%	2%	3%	1%	3%	2%	3%	2%
Inget av ovanstående	2%	3%	2%	3%	6%	2%	11%	5%	6%	3%	2%	1%	9%	3%
Antal svar	89		255		250		103		363		462		524	

Hur nöjd är du med bussen där du bor?

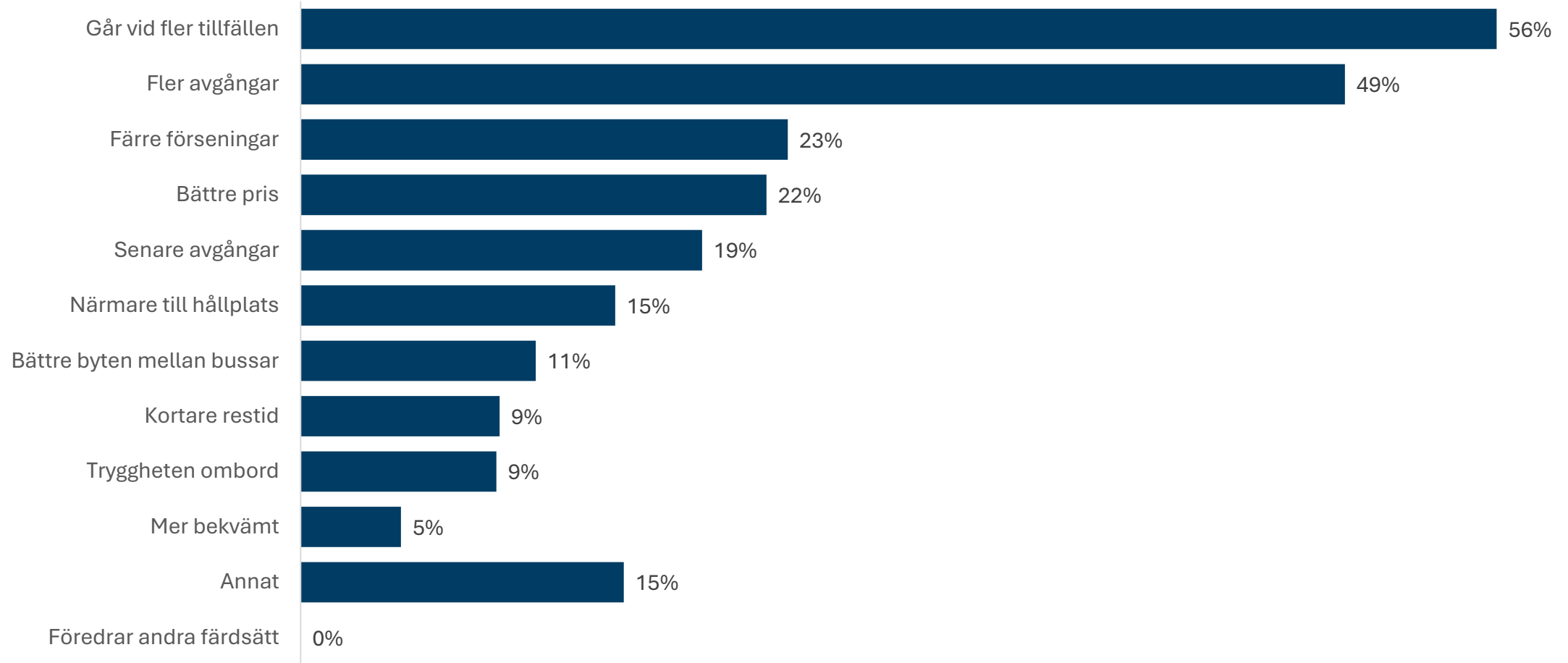

Hur nöjd är du med bussen där du bor?	Bergnäset-Kallax	Bergviken-Rutvik	Björkskatan-Bensbyn	Centrum	Malmudden/Kronan	Mjölkkudden-Sunderbyn	Övriga
Medelvärden	3,8	3,0	3,3	4,0	3,7	3,9	2,8
Antal svar exkl. vet ej	87	247	246	97	344	451	506

Vad är det som är bra med bussen?

Vad kan bli bättre med bussen?

Vad kan bli bättre med bussen? Annat: _____

Fritextsvaren på frågan om vad som kan bli bättre med bussen har här kategoriserats då en stor andel av svaren på denna fråga var fritextsvar.

Frekvens och tidtabell

Antal kommentarer: 25

Många unga uttrycker frustration över att bussarna går för sällan, särskilt på helger och under sommarlov. Behovet av tätare turer och bättre anpassade tider till skola och arbete är tydligt. Flera nämner att förseningar är ett återkommande problem som påverkar både skolgång och fritid.

Säkerhet och trygghet vid hållplatser

Antal kommentarer: 14

Trygghet och trafiksäkerhet återkommer ofta. Många kommenterar att det saknas övergångsställen, belysning och skydd vid hållplatser. Det finns även oro för att vägarna är trafikerade och att bilar kör fort.

Linjenät och tillgänglighet

Antal kommentarer: 18

Flera kommentarer lyfter att vissa områden saknar fungerande bussförbindelser, särskilt nya bostadsområden eller mindre byar. Det finns också kritik mot att vissa rutter lagts om eller inte längre kör till skolor.

Bussupplevelse och komfort

Antal kommentarer: 10

Några kommentarer rör själva bussresan som trängsel, dålig luft eller körsätt. De upplever att bussarna ibland är fullsatta, särskilt på morgonen, och att förarna ibland kör fort eller ryckigt.

Service och förtroende

Antal kommentarer: 8

Ett mindre men tydligt segment handlar om busschaufförers körsätt och bemötande. Några nämner att chaufförer inte alltid följer rutten eller kör förbi hållplatser.

Miljö och samhällsperspektiv

Antal kommentarer: 7

Ett mindre antal kommentarer berör miljöaspekten. De uttrycker att fler bussar till byarna vore bättre för klimatet, eftersom det skulle minska biltrafiken.

Vad skulle få dig att åka mer buss?

Svaren på denna fråga har kategoriserats utifrån gemensamma teman som framkommit i kommentarerna.

Billigare eller gratis resor

Antal kommentarer: 92

Många respondenter lyfter priset på biljetterna som ett stort hinder. Önskemål om lägre biljettpriser och rabatt för ungdomar året runt återkommer ofta. Ett tydligt samband syns mellan pris och frekvens, ju billigare, desto fler uppger att de skulle åka mer buss.

Fler avgångar

Antal kommentarer: 50

Ett vanligt tema är för gles trafik många tycker att bussarna går för sällan, särskilt på kvällar och helger. Det finns önskemål om tätare avgångar mellan stadsdelar och mindre orter, vilket ses som en förutsättning för att kunna använda kollektivtrafiken mera.

Tider som passar

Antal kommentarer: 45

Flera av de svarande ungdomarna upplever att bussarnas tidtabeller inte passar med skola, sommarjobb eller aktiviteter. Flera nämner att det inte går bussar tidigt nog på morgonen eller sent på kvällen.

Bättre helgtrafik och kvällsturer

Antal kommentarer: 40

Ett tydligt önskemål är bussar som går även på sena kvällar och helger. Ungdomarna vill kunna ta sig hem från aktiviteter, kompisar eller sommarjobb utan att vara beroende av föräldrar. Många svar handlar om önskemål om senare nattrafik.

Punktlighet, pålitlighet och upplevelse

Antal kommentarer: 35

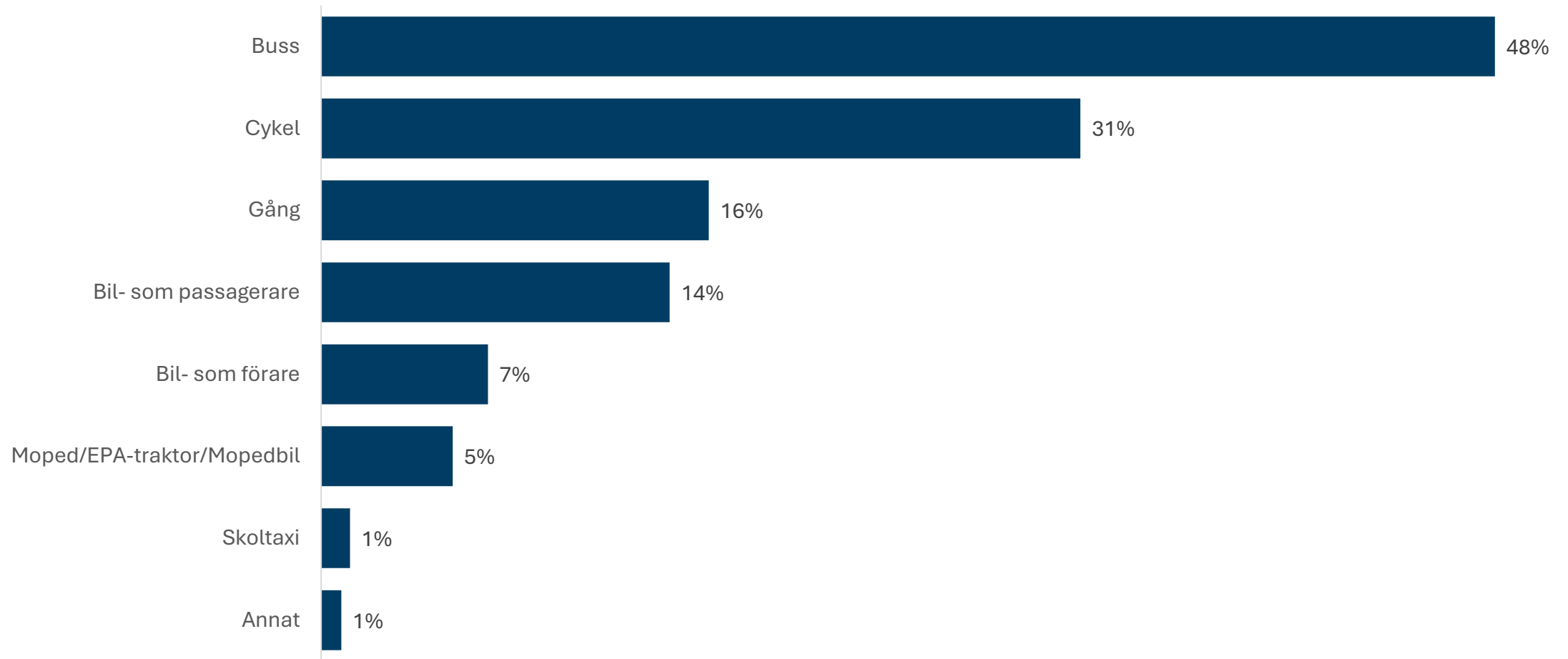
Flera svar handlar om att bussarna inte alltid går som planerat, att informationen i appen är bristfällig, eller att resan känns otrygg. Pålitlighet och trygghet är viktigt för att fler ska välja buss enligt många. Flertalet svar handlar också om att övergångsställe saknas och att hållplatserna ligger för långt ifrån hemmet.

Övrigt/ospecifika svar

Antal kommentarer: 31

En mindre andel kommentarer handlar om saker utanför kollektivtrafikens kontroll som väder, bekvämlighet att resa med bil eller att man helt enkelt föredrar att cykla.

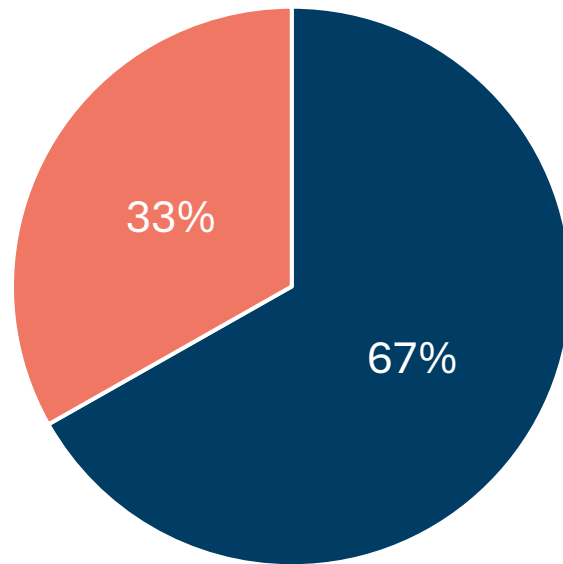
Med vilka färdmedel reste du din senaste resa till skolan?

Med vilka färdmedel reste du din senaste resa till skolan?

Medelvärden	Bergnäset-Kallax	Bergviken-Rutvik	Björskatan-Bensbyn	Centrum	Malmudden /Kronan	Mjölkkudden-Sunderbyn	Övriga
Buss	35%	59%	44%	31%	46%	48%	59%
Cykel	46%	26%	38%	28%	37%	37%	10%
Gång	16%	11%	15%	39%	14%	13%	7%
Bil- som passagerare	13%	17%	19%	7%	14%	11%	19%
Bil- som förare	6%	8%	6%	8%	6%	6%	8%
Moped/EPA-traktor/Mopedbil	5%	5%	5%	6%	5%	4%	8%
Skoltaxi	0%	0%	1%	0%	1%	0%	4%
Annat	0%	0%	1%	2%	1%	1%	1%
Antal svar	88	254	247	99	360	458	520

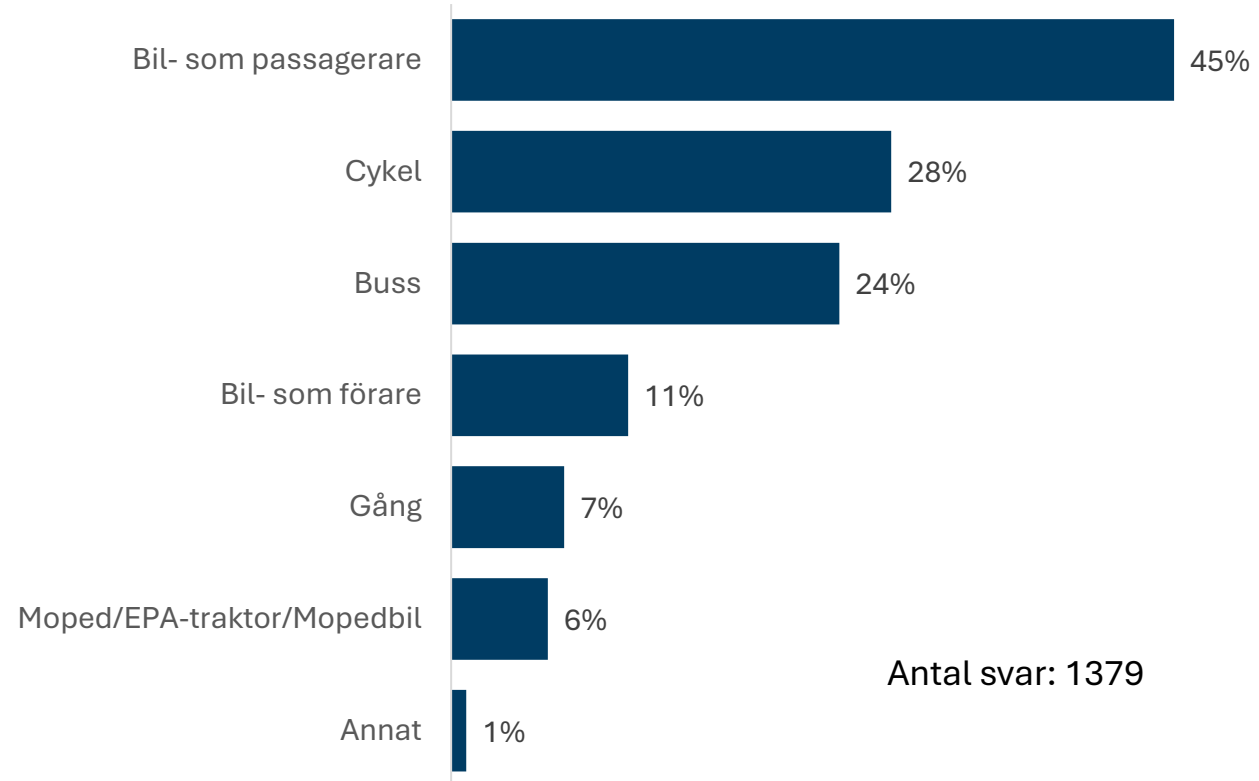
Har du en fritidsaktivitet du regelbundet deltar i?

■ Ja ■ Nej

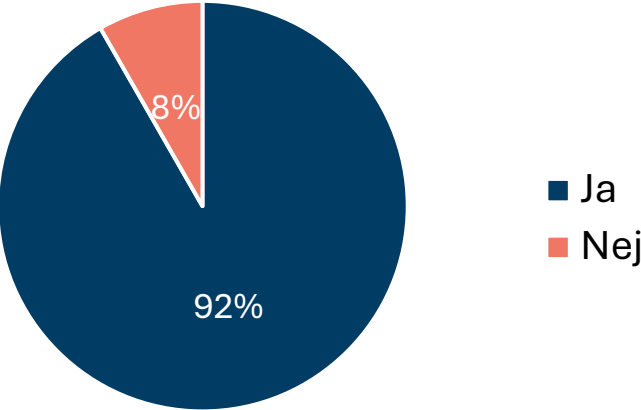
Antal svar: 2027

Med vilka färdmedel reste du din senaste resa till din fritidsaktivitet?

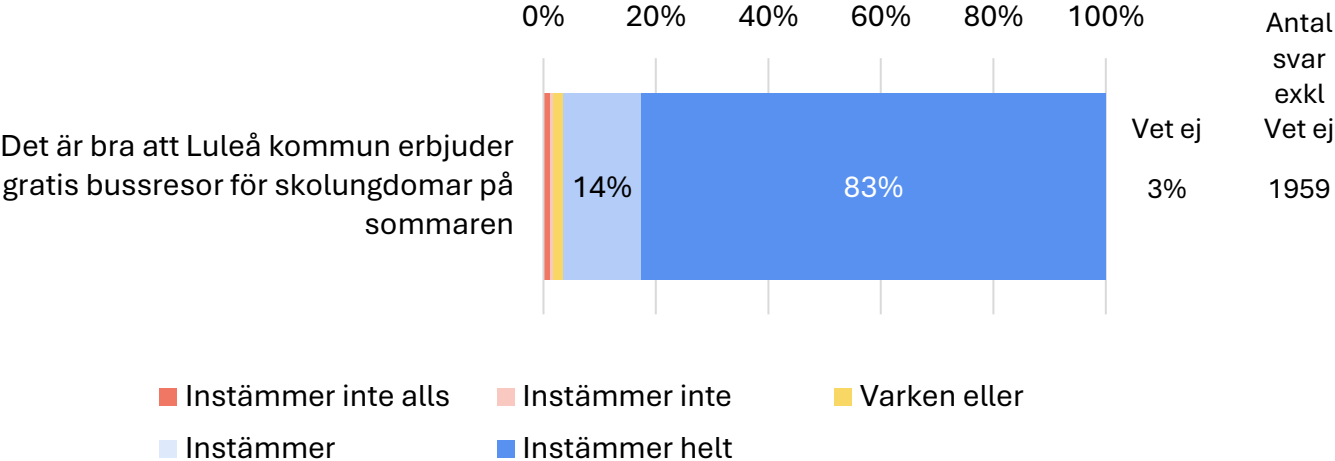
Antal svar: 1379

Känner du till att Luleå kommun erbjuder gratis bussresor för skolungdomar under sommaren?

Antal svar: 2023

Hur väl instämmer du i nedan påstående?

Varför tycker du inte att det är bra att Luleå kommun erbjuder gratis bussresor under sommaren för skolungdomar?*

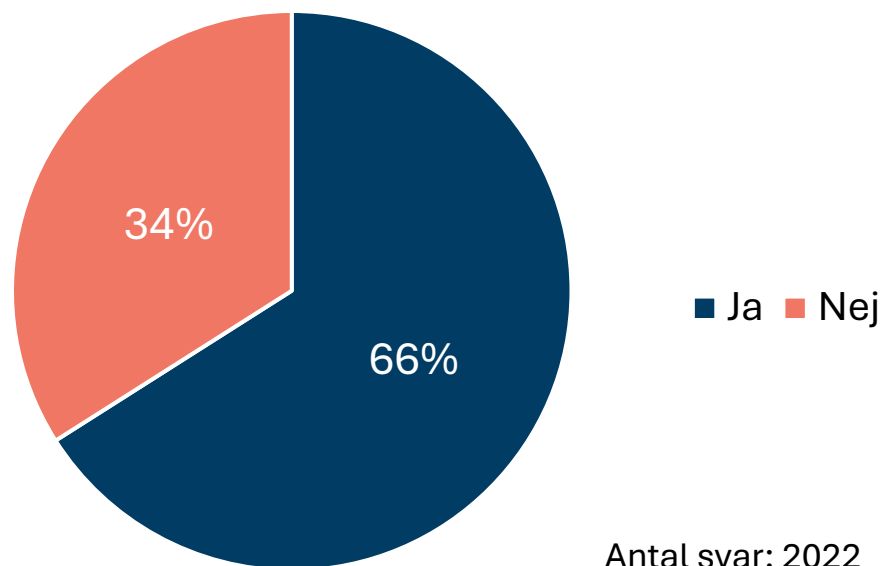
Av de ungdomar som svarat att de tycker att kommunen borde prioritera något annat än gratis bussresor på sommaren framkommer att flera tycker detta är en felprioritering av skattepengar. Flera menar att pengarna borde läggas på andra områden som sjukvård, äldreomsorg, skolor eller att förbättra kollektivtrafiken i stort, särskilt till byarna och under vintern när behovet är större. Några anser att ungdomar kan cykla på sommaren och att gratisresor då är onödiga.

”Det finns bättre saker att lägga skattepengarna på. Vi har sjukvård under all kritik. Äldrevård under all kritik. Skolor med för få lärare.”

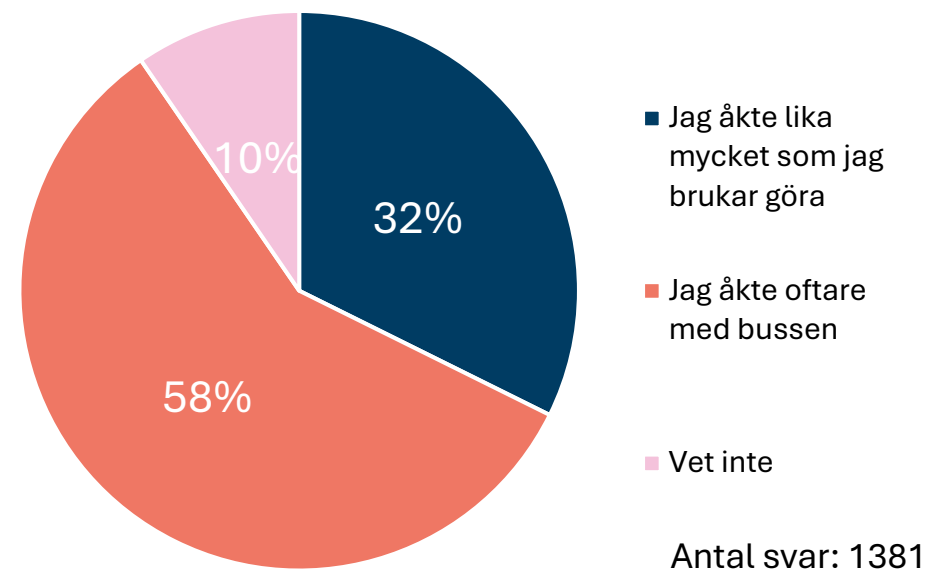
”Ja det i sig är väl helt ok men lägg hellre det pengarna på att förbättra buss förbindelserna o avgångarna till byarna”

*Endast de som inte instämmer i att det är bra att kommunen erbjuder gratis bussresor för unga under sommaren fick denna fråga.

Använde du sommarkortet för gratis bussresor under sommaren?

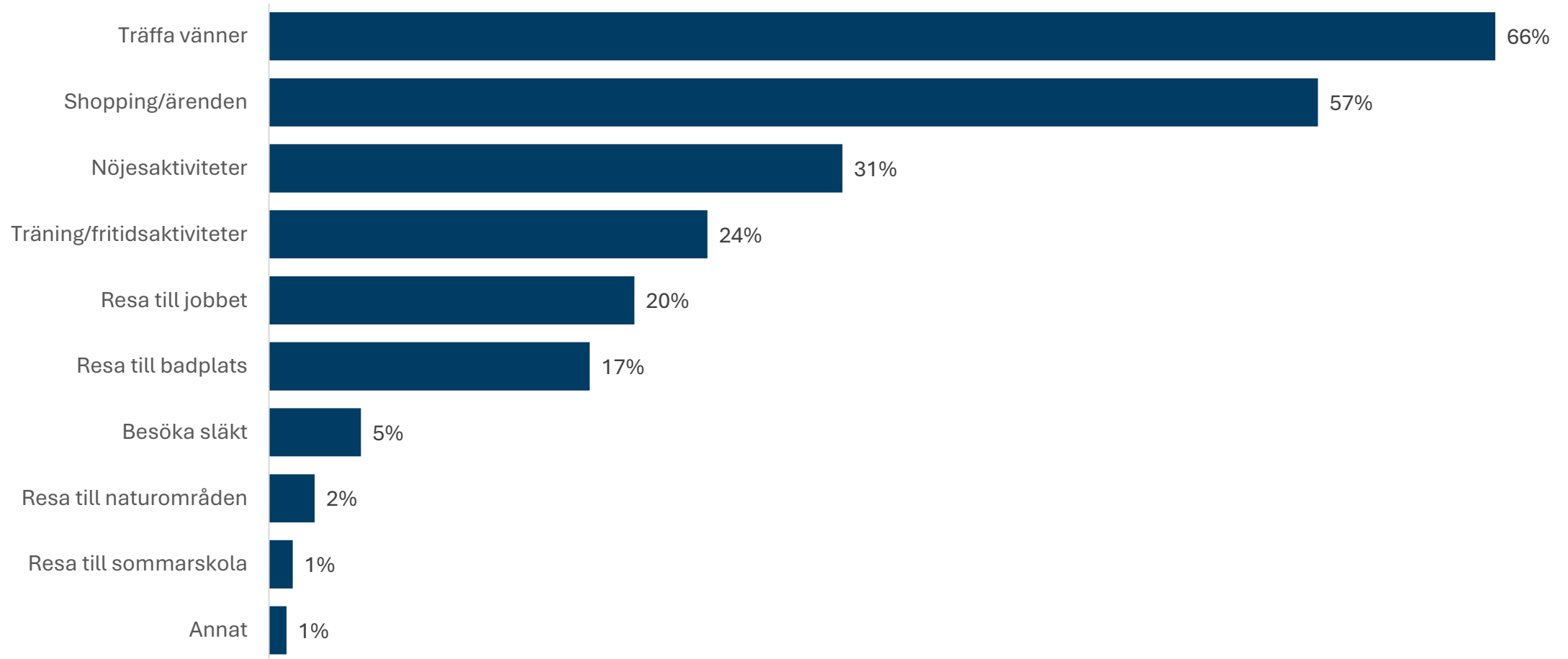

Reste du oftare med bussen på grund av sommarkortet än du skulle ha gjort annars?*

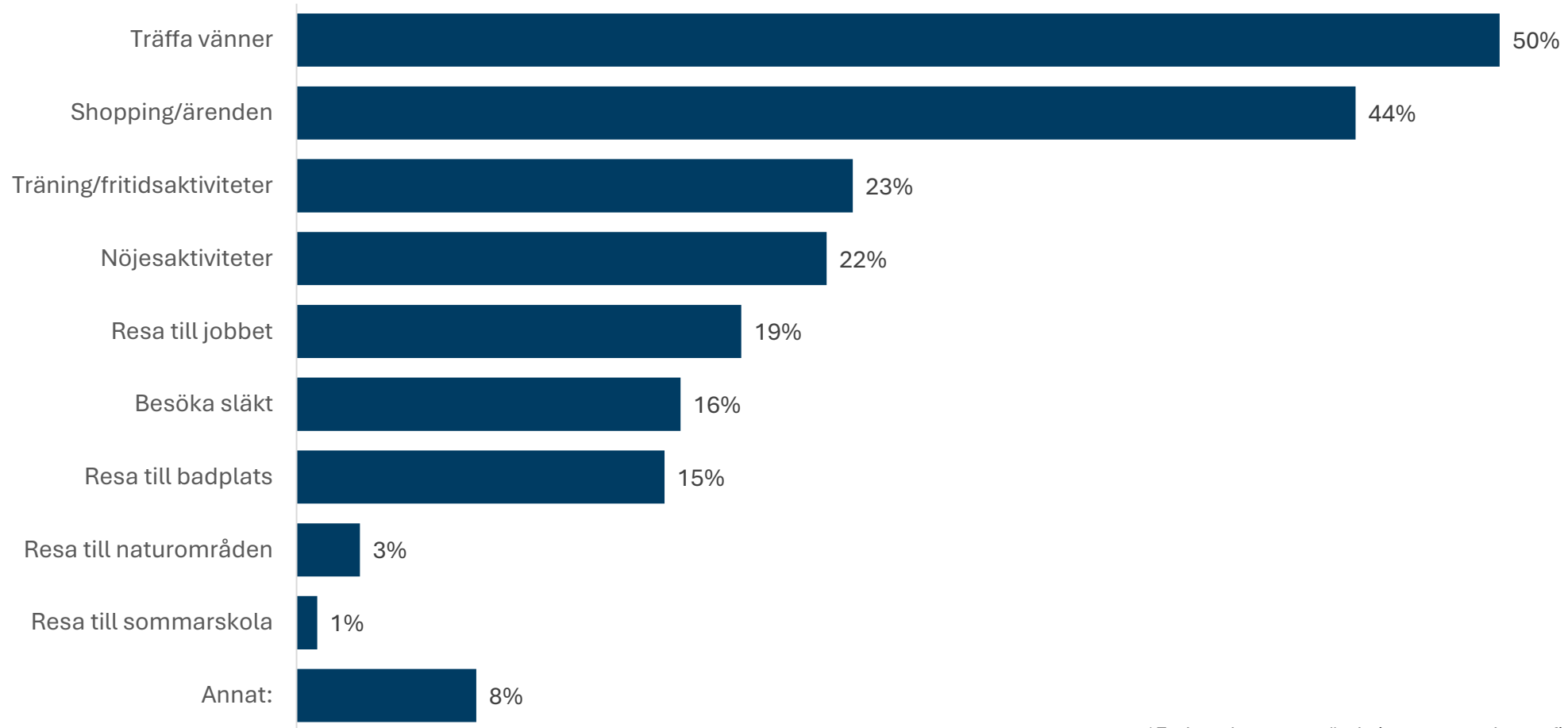
*Endast de som använde sommarkortet fick denna fråga

Vilka typer av bussresor med sommarkortet gjorde du främst?

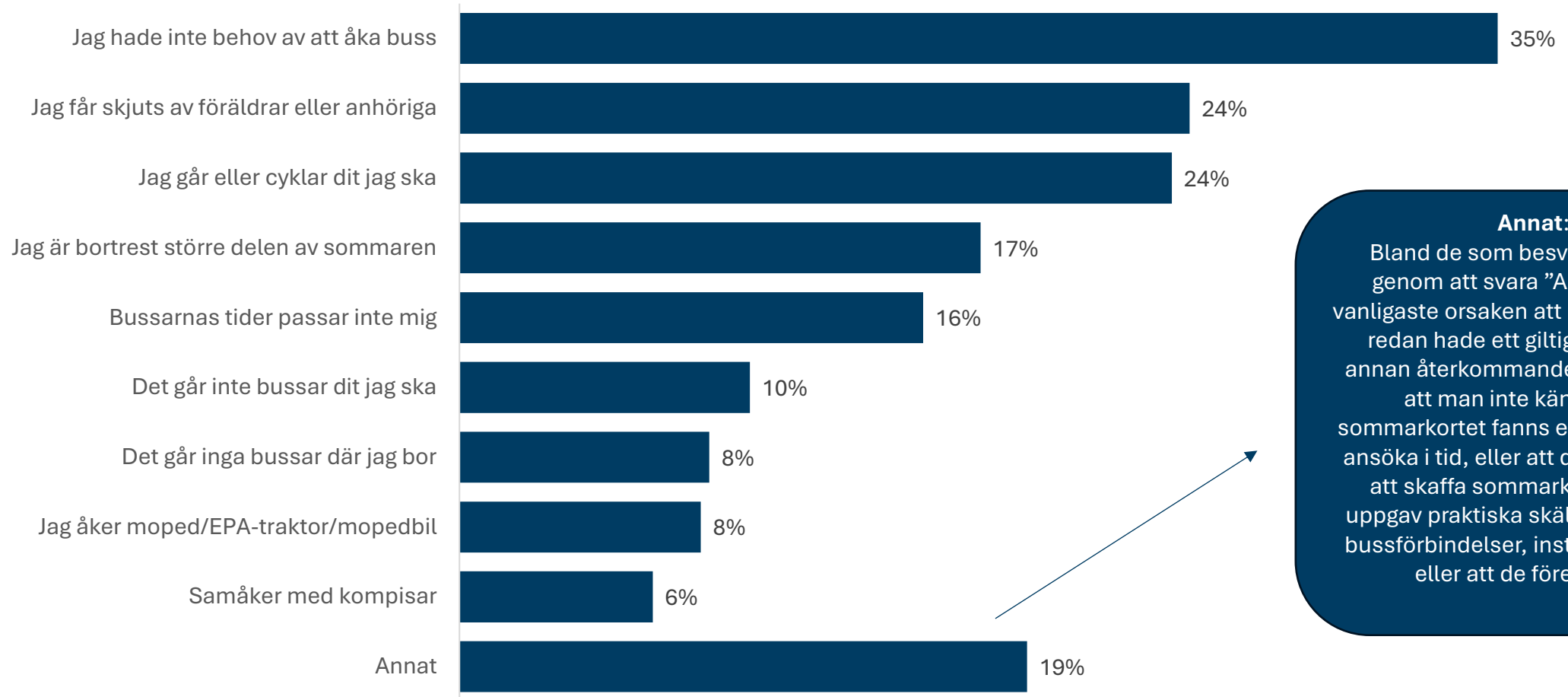
*Endast de som använde sommarkortet fick denna fråga

Vilka typer av resor gjorde du främst under sommaren?

*Endast de som använde inte sommarkortet fick denna fråga

Vilka är de främsta anledningarna till att du inte använde sommarkortet under sommaren?

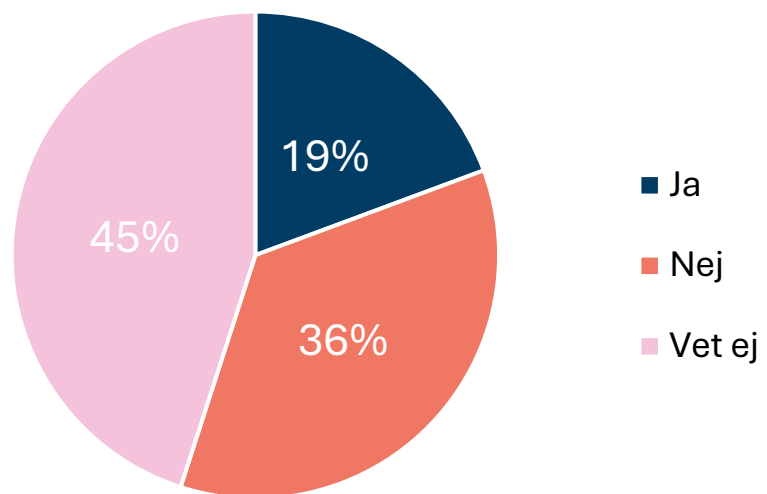

Annat:

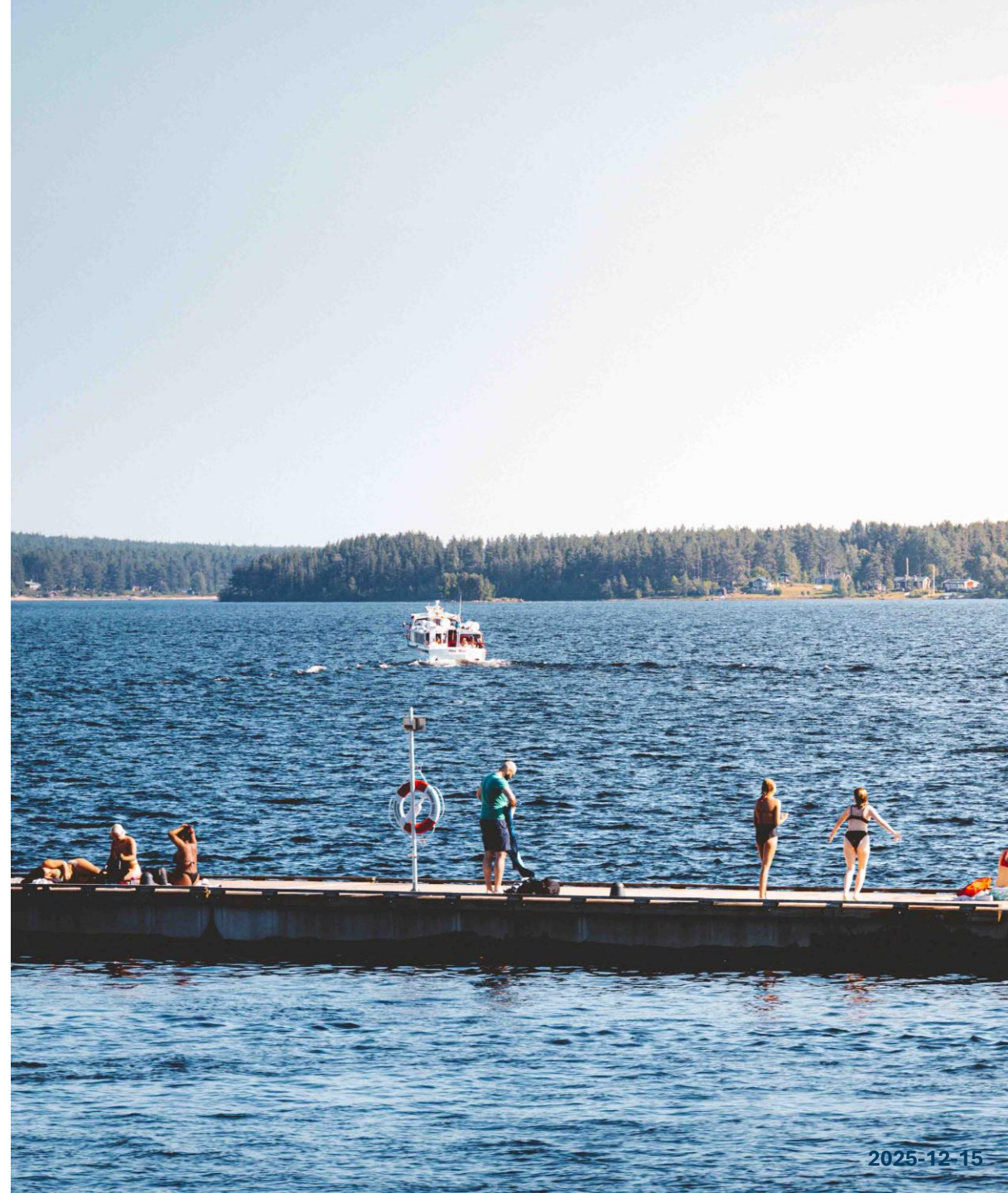
Bland de som besvarade frågan genom att svara "Annat" är den vanligaste orsaken att respondenterna redan hade ett giltigt årskort. En annan återkommande anledning var att man inte kände till att sommarkortet fanns eller missade att ansöka i tid, eller att det var krångligt att skaffa sommarkortet. En del uppgav praktiska skäl, såsom dåliga bussförbindelser, inställda avgångar eller att de föredrar bil.

*Endast de som använde inte sommarkortet fick denna fråga

Tycker du att Luleå kommun borde prioritera något annat än gratis buss för unga under sommaren?

Antal svar: 2014

Vad tycker du att kommunen borde satsa på istället för gratis bussresor under sommaren?*

Svaren på denna fråga har kategoriserats utifrån gemensamma teman som framkommit i kommentarerna.

Lägre kostnader och billigare bussresor året runt

Antal kommentarer: 196

Den största gruppen av kommentarer handlar om att sänka busskostnaden för ungdomar under hela året snarare än att ha gratisresor enbart under sommaren. Många beskriver hur dyrt det är att pendla till skola, träning eller fritidsaktiviteter, och att subventioner skulle göra större skillnad i vardagen.

Bättre busstrafik och tätare turer året om

Antal kommentarer: 27

Många anser att resurserna bör läggas på att förbättra själva busstrafiken, med fler avgångar, bättre täckning och pålitliga tider. En vanlig tanke är att gratisresor på sommaren inte hjälper om bussarna inte går när de behövs under resten av året.

Stöd till skolungdomar och resor under terminerna

Antal kommentarer 38

Ett återkommande förslag är att kommunen bör fokusera på skoltransporter. Ungdomar vill ha gratis eller rabatterade busskort under skolarbetet, särskilt vintertid när cykling är svårare.

Fler avgångar och bättre tillgänglighet kvällstid

Antal kommentarer: 24

Respondenter lyfter behovet av fler avgångar generellt men särskilt förbättrat utbud under kvällar, helger och under evenemang. Detta för att kunna delta i fritidsaktiviteter, festivaler och socialt umgänge utan att behöva bil eller taxi.

Fler aktiviteter för unga – fritid, mötesplatser och evenemang

Antal kommentarer: 24

En del av svaren handlar inte om kollektivtrafik alls, utan om att pengarna hellre borde användas till ungdomsaktiviteter, gratis evenemang eller fritidssatsningar. Det visar att många unga ser behov av sociala insatser och meningsfulla alternativ till gratisresor.

Övrigt/Osäkra svar

Antal kommentarer: 29

En mindre grupp hade inga konkreta förslag eller uttryckte att de inte visste vad kommunen borde satsa på. Dessa kommentarer innehåller ofta ord som "vet inte" eller "ingen åsikt".

*Endast de som tycker att kommunen borde prioritera något annat än gratis bussresor för ungdomar på sommaren har besvarat denna fritextfråga.

Om du fick bestämma, hur skulle du förbättra bussen för unga i Luleå kommun?

Svaren på denna fråga har kategoriserats utifrån gemensamma teman som framkommit i kommentarerna.

Gratis eller billigare bussresor för unga

Antal kommentarer: 1 123

Det absolut vanligaste förslaget är att göra bussresorna gratis eller kraftigt subventionerade för ungdomar. Många beskriver att busskort och biljetter är för dyra, särskilt för skolungdomar som måste resa dagligen. En återkommande tanke är att kommunen bör ge alla elever gratis busskort under skolarbetet.

Fler avgångar och bättre turtäthet

Antal kommentarer: 118

En stor grupp vill att bussarna ska gå oftare, särskilt på kvällar, helger och i ytterområden. Många unga upplever att busstrafiken är gles, vilket gör det svårt att pendla till fritidsaktiviteter, jobb eller vänner.

Förbättrade linjer och täckning i hela kommunen

Antal kommentarer: 100

Flera kommentarer handlar om att bussarna inte når alla delar av kommunen. Särskilt områden som Hällbacken, Rutvik och landsbygden nämns ofta. Unga vill ha en mer rättvis spridning av kollektivtrafiken så att fler kan ta sig till skola och fritid utan bil.

Service, trygghet och personal

Antal kommentarer: 63

En mindre men tydlig del av svaren handlar om bemötande, trygghet och trivsel på bussen. Ungdomar nämner att det ska kännas tryggt att resa kvällstid och att bussarna ska vara rena och välskötta.

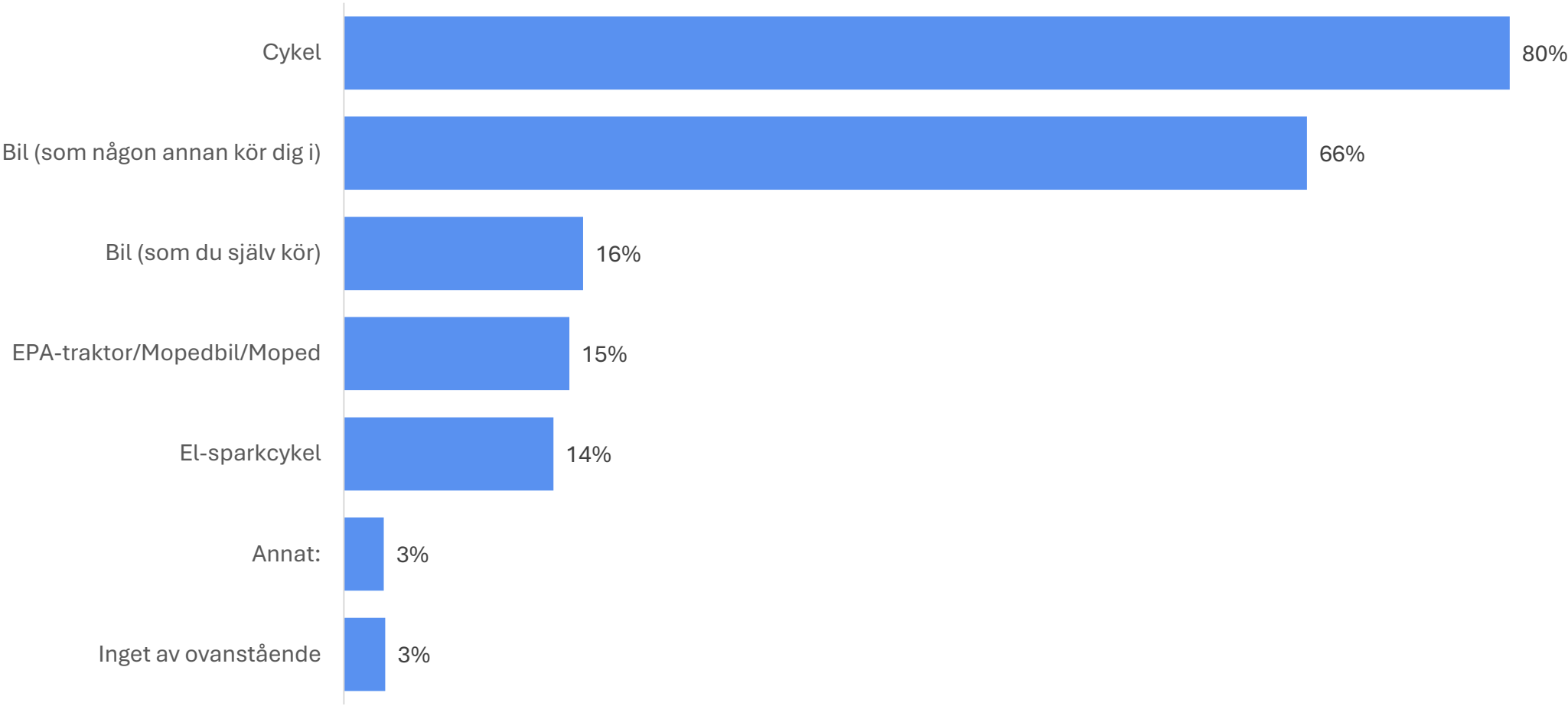
Övrigt

Antal kommentarer: 152

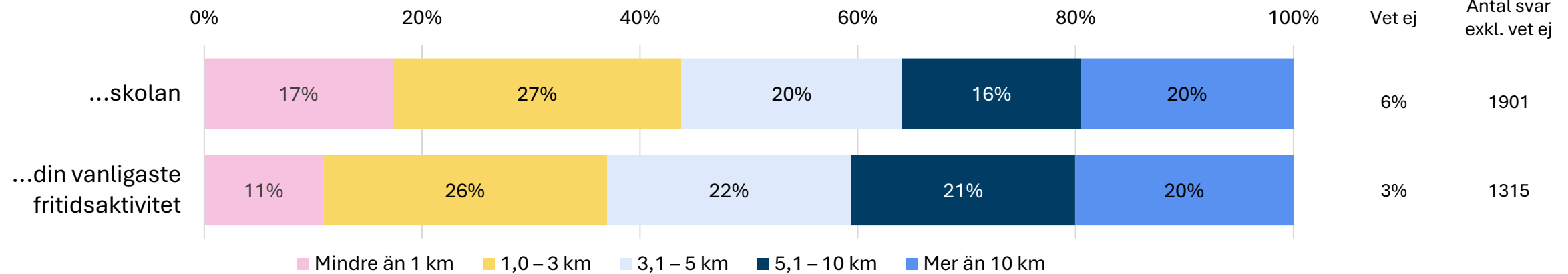
En del svarande uttrycker att de inte vet hur bussen borde förbättras, eller att de redan tycker att systemet fungerar bra. Denna kategori består av korta svar som "vet ej", "ingen åsikt" eller "det funkar bra som det är".

Bakgrundsinformation

Vilka färdmedel har du själv tillgång till?

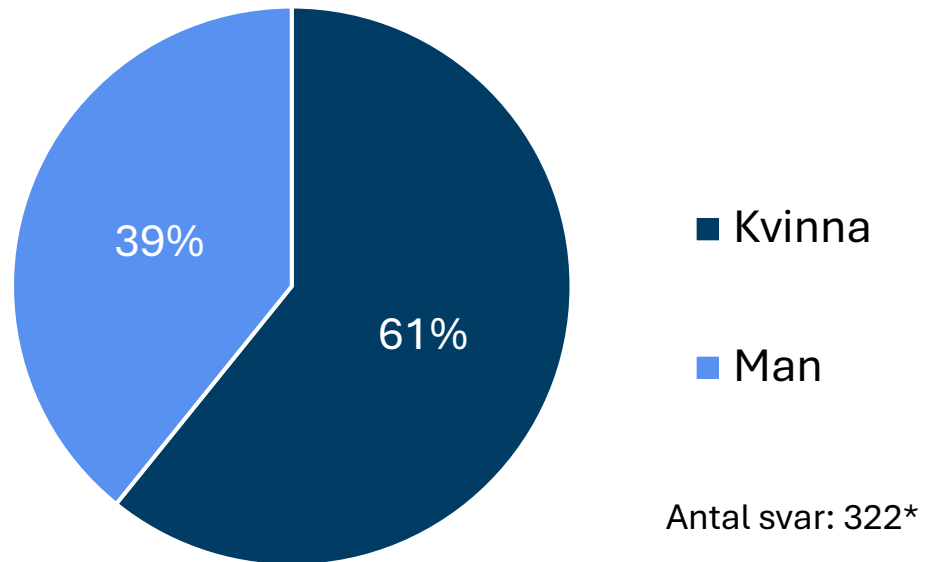

Hur långt har du till...

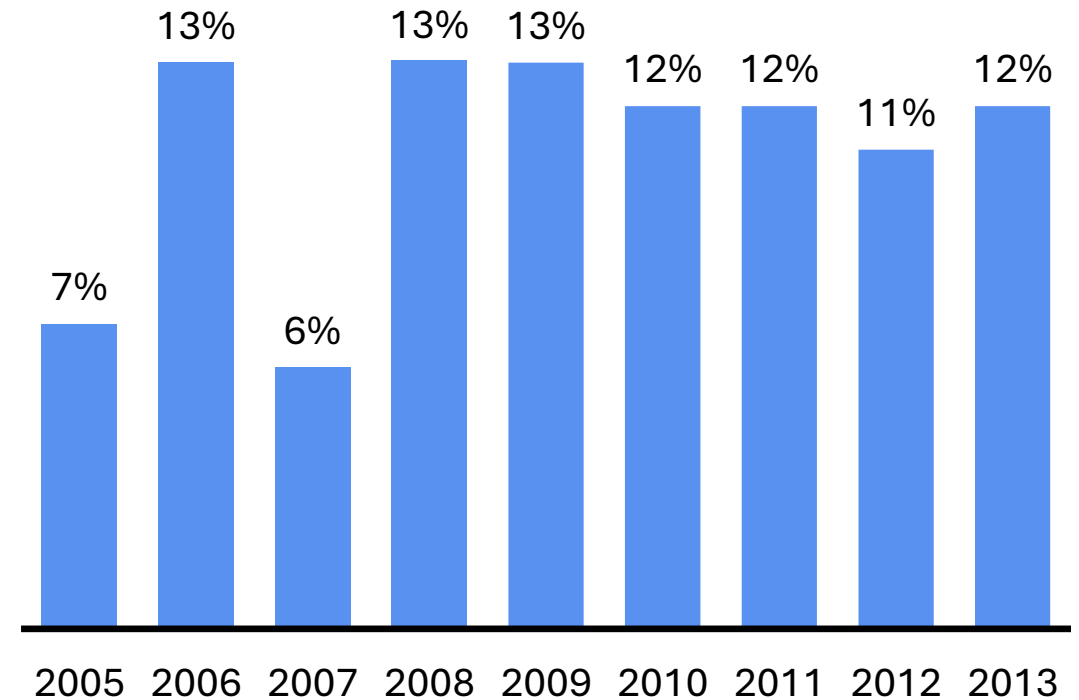
Bakgrundsfrågor

Kön

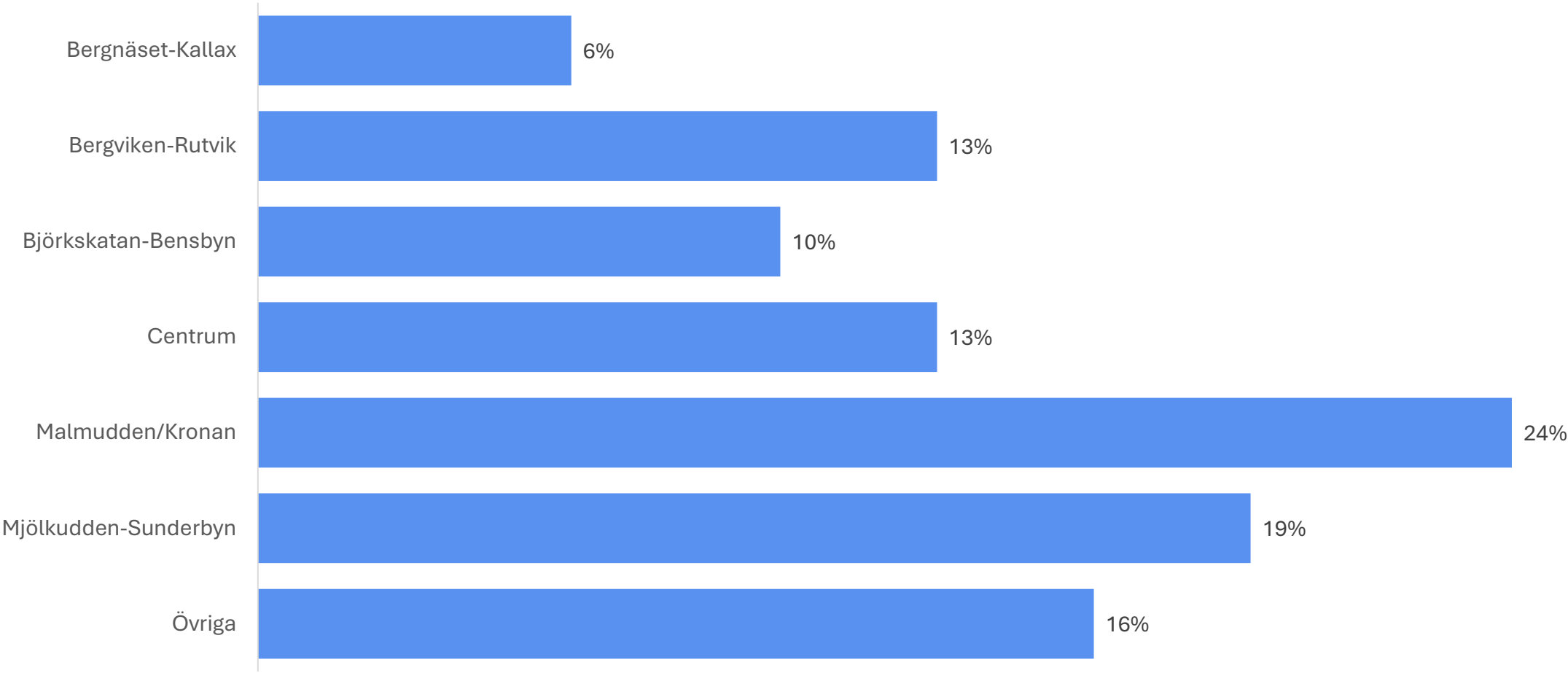
Barnets födelseår

Antal svar: 2071

*Könsfördelningen över respondenterna födda 2005-2007

Område

Bakom rapporten

Om Lysio Research

Lysio Research har som mål att genomföra undersökningar, utredningar och analyser som leder till samhällsutveckling. Med forskningsbaserade arbetsmetoder och många års erfarenhet av undersökningsprocesser erbjuder vi lösningar som leder till välgrundade beslutsunderlag för ditt företag. Vårt fokus är att du som kund ska få nya insikter och underlag som är enkla att förstå och ta vidare i din verksamhet.

Lysio Research grundades 2009 som enkätinsamlingsföretag, under 15 år har vi växt och gör idag allt från enkätundersökningar till fördjupade analyser och håller workshops för våra kunder inom offentlig-, akademisk-, privat och ideell sektor.

Vi hjälper dig bland annat med:

- ✓ Hela enkätundersökningsprocesser
- ✓ Enkätprogrammering och datainsamling
- ✓ Analyser och datasammanställning
- ✓ Utredningar och utvärderingar
- ✓ Presentationer och workshops

Kajsa Aune
Projektledare
kajsa.aune@lysio.se
073 – 515 95 94

Oskar Jaxelius
Analytiker
oskar.jaxelius@lysio.se

Undersökningar och utredningar som leder till samhällsutveckling!

Lysio Research
Järntorget 3
413 04 Göteborg

 031-313 48 78

 kontakt@lysio.se

 www.lysio.se

